

مورد عجیب مهریه‌های رمزارز

بالارفتن ارزش بیت‌کوین باعث شده حالا شاهد یک مهمان جدید در عقدنامه‌ها باشیم.

بالارفتن ارزش بیت‌کوین باعث شده حالا شاهد یک مهمان جدید در عقدنامه‌ها باشیم.

به گزارش ایسنا، روزنامه جام جم نوشت: «انتشار تصویری از عقدنامه یک زوج جوان در فضای مجازی که در آن از بیت‌کوین به عنوان بخشی از مهریه نام برده شده واکنش‌های بسیاری را برانگیخته است. اغلب واکنش‌ها با یک سوال اساسی روبه‌روست: این که کار آیا قانونی است یا خیر؟ به دنبال این واکنش‌ها هم یک وکیل دادگستری با این استدلال که در قانون مدنی گفته شده هر چیزی را که مالیت داشته و قابل تملک نیز باشد، می‌توان مهریه قرار داد، استناد کرده است که این کار منافاتی با قانون ندارد. اما تماس ما با اغلب دفاتر ازدواج و طلاق حکایت از این داشت که آنها زیر بار چنین کاری نمی‌روند. برخی از آنها از چند و چون استفاده از رمزارزهای دیجیتال اطلاعاتی نداشتند و به همین دلیل آن را غیر قانونی می‌دانستند و برخی دیگر با عینک بدبینی رواج چنین مهریه‌هایی را ترفندی از سوی برخی وکلا می‌دانستند. عده‌ای هم بر این باورند رمزارزها جزو دسته مهریه‌های غیر معمول قرار دارند و سیاست قوه قضا همچون گذشته مقابله با قید این چنین مهریه‌هاست. استدلال قوه قضا هم بر این است که اغلب این مهریه‌ها در شرایط جدایی احتمالی زوجین، محل چالش واقع می‌شود و در خوشبینانه‌ترین شکل منجر به حبس خواهد شد؛ اتفاقی که تعارض آشکاری با سیاست چند سال اخیر قوه قضاییه دارد. البته همه این موارد دلیل نشده است تا زوجین نتوانند دست به چنین کاری بزنند و آنها این بار در شروط ضمن عقد چنین مواردی را قید می‌کنند. ورود رمزارزها به این حوزه البته که هشدار جدی‌تری برای رایج شدن این ارز در کشور هم دارد؛ اگر چه فاصله بیت‌کوین با ارزهای رایج در کشور هنوز بسیار است اما ورود بیت‌کوین به عقدنامه یعنی در آینده شاهد فراگیری این رمزارزهای دیجیتال به زندگی معمولی مان خواهیم بود؛ آینده‌ای که اصلاً دور نیست.

بیت‌کوین برای مهریه قانونی است؟

نه انتشار تصویر برگه عقدنامه در فضای مجازی که اظهار نظر یک وکیل دادگستری باعث شده بحث بر سر قانونی بودن یا نبودن این اتفاق بالا بگیرد. مهدی عزیززاده، وکیل پایه یک دادگستری در پاسخ به باشگاه خبرنگاران درباره این که آیا می‌توان بیت‌کوین را به عنوان مهریه قرار داد یا خیر گفته است بر اساس قانون هر چیزی که مالیت داشته باشد می‌تواند به عنوان مهریه تعیین شود. به اعتقاد این وکیل دادگستری چون «در قانون مدنی گفته شده هر چیزی را که مالیت داشته و قابل تملک نیز باشد، می‌توان مهر قرار داد به همین دلیل تعیین بیت‌کوین به عنوان مهریه مشکلی ندارد.» فارغ از ماجرای قانونی بودن یا نبودن این کار بحث شرعی این ماجرا هم پیش می‌آید. این وکیل دادگستری اما معتقد است از آنجا که «شرع انتخاب بیت‌کوین را ممنوع نکرده است بنابراین می‌تواند به عنوان مهریه انتخاب شود.» تازه بودن این موضوع البته که باعث تفاوت نظر بسیار هم شده است.

علی‌اکبر مهرگان، مسئول یک موسسه حقوقی است و پاسخ متفاوتی به سوال جام جم می‌دهد. او معتقد است به ظاهر این کار قانونی است اما در عمل غیر قانونی! او می‌گوید: «از آنجا که در قانون بحث هر چیز که مالیت داشته باشد می‌تواند جزو مهریه باشد، این کار قانونی به نظر می‌رسد اما از آنجا که هنوز قانون مصوبی در رابطه با خرید و فروش بیت‌کوین وجود ندارد و به نوعی این کار غیر قانونی است، نمی‌تواند در عقدنامه به عنوان مهریه قید شود.»

البته که مدت‌هاست هم استخراج این رمزارز با اخذ مجوز قانونی است و هم خرید و فروش آن در ایران اتفاق رایج و معمولی است. آن‌طور که برخی کارکنان دفاتر ازدواج به جام جم می‌گویند، زوجین برای دچار نشدن با چالش‌های قانونی این موارد را در شروط ضمن عقد قید می‌کنند تا به نوعی دچار قرائت‌های متفاوتی از قانون نشوند و پس از ازدواج مشکلی در این حوزه نداشته باشند.

درد سرهای مهریه عصر دیجیتال

برآیند گفته‌های مختلف و البته تماس با دفترخانه‌های مختلف ازدواج در تهران نشان می‌دهد باید بپذیریم که قید رمزارزهای دیجیتال به عنوان مهریه در عقدنامه روبه‌ای قانونی محسوب می‌شود؛ هر چند برخی از این دفاتر ازدواج گفته‌اند، حتی در صورت قانونی بودن، از انجام این کار معذورند! بحث بر سر عرفی و شرعی بودن این کار هم به نظر آشکار است و محل چالش نیست؛ چراکه هم استخراج بیت‌کوین و هم خرید و فروش آن با اخذ مجوزهای لازم روندی قانونی دارد و بنابراین از نظر شرعی هم نباید

مشکلی داشته باشد. اما این مهریه عصر دیجیتال هنوز نیامده مشکلاتی را به همراه خود خواهد داشت. اولین معضل قیمت بالای آن است که طی یک سال از پنج دلار به حدود ۵۴ هزار دلار رسیده است و با توجه به استقبال عموم از آن انتظار افزایش قیمت هم در آینده می رود. اما افزایش قیمت بیت کوین چگونه اسباب درد سر است؛ در حالی که جهش قیمت ها تنها محدود به این رمزارز دیجیتال نیست و در مورد طلا و سکه هم صدق می کند؟

از کارن روحانی، حقوقدان، می پرسیم با رایج شدن این امر آیا باید نگران گرفتاری های حقوقی تازه ای در این حوزه باشیم؟ او می گوید: «از آنجا که حالا بیت کوین به عنوان یک رمزارز رایج مطرح است و هر روز حتی تلویزیون هم در کنار قیمت طلا و ارزهای دیگر، قیمت روز آن را اعلام می کند، مانع قانونی در قید آن در عقدنامه وجود ندارد اما احتمالاً به دلیل ناآگاهی عمومی نسبت به آن باید منتظر گرفتاری های حقوقی بیشتری در این حوزه باشیم؛ چراکه تبدیل آن به پول رایج شاید هنوز برای بسیاری بیچیدگی هایی داشته باشد.»

البته که ایراد اساسی این حقوقدان به این موضوع قیمت بالای این رمزارز دیجیتال است. او می گوید: «اگرچه قید بیت کوین در عقدنامه مشکلی قانونی ندارد اما بدون شک قیمت بالای آن همان مشکلات همیشگی در این حوزه را پیش خواهد آورد. البته که از این موضوع هم با توجه به شرایط کنونی جامعه گریزی نیست.»

اصغر کیهان نیا، مشاور خانواده، هم معتقد است استفاده از بیت کوین به نوعی ارجحیت مادی خانواده ها را در این روزگار نشان می دهد. او می گوید: «این که ارزش بیت کوین طی چند سال گذشته رشدی بی سابقه داشته و البته طواهر امر هم نشان می دهد این افزایش قیمت ادامه خواهد داشت نشان از این دارد که همچنان برای خانواده ها در ازدواج، مادیات اولویت بالایی دارد. اتفاقی که حداقل مراجعان بسیار هر روزه به مراکز مشاوره نیز آن را تایید می کند.»

لاکچری بازی تازه یا وهن عقدنامه

البته واکنش کاربران فعال فضای مجازی به این موضوع نیز همان واکنش همیشگی است؛ یعنی شوخی با موضوع اصلی اما همان دسته از افرادی هم که از این مرحله عبور کرده اند، به این موضوع تاخته اند. اغلب آنها این کار را پیروی از مد روز و روش تازه ای برای لاکچری جلوه دادن و متفاوت بودن در جامعه دانسته اند و معتقدند تب تند بیت کوین هم زود به عرق می نشیند و وقتی این امر تکراری شد، مد جدیدی برای تفاخر سربرمی آورد. عده ای نیز همچنان بحث گذشته نوستالژیک و شیرین و پایبندی به سنت قدیم و ارجحیت آن را به عصر کنونی گوشزد کرده اند. این که در قدیم سهم از آب قنات مهریه بوده و زندگی ها دوام داشته و حالا به ازدواج مثل یک قرارداد خرید و فروش نگاه می شود و پول و مادیات حرف اول را می زند. مخالفان این دسته هم معتقدند هر تغییری در سبک زندگی همواره با مقاومت های بسیار روبه رو بوده است و اگر بخواهیم همچنان با همان رویه پیش برویم، زندگی در این روزگار امکان پذیر نخواهد بود. اما در این میان عده ای هم قید بیت کوین در عقدنامه را به نوعی وهن و تمسخر این سند ارزشمند تلقی کرده اند.

از اصغر کیهان نیا، مشاور خانواده، می پرسیم چقدر قید چنین موارد غیر معمولی در عقدنامه به نوعی تمسخر آن محسوب می شود. او معتقد است قید بیت کوین در عقدنامه هیچ تعارضی با قانون ندارد و البته که نباید آن را همرده با مهریه های غیر معمول دانست. او می گوید: «حتی اگر این مورد را مد تازه زوجین بدانیم، باید قبول کنیم هر اتفاق تازه ای لزوماً بد نیست. همان طور که برخی زوجین به جای طلا و سکه تعدادی شاخه گل رز به عنوان مهریه معلوم می کنند، افرادی هم دوست دارند به جای اینها از بیت کوین استفاده کنند.»

این مشاور خانواده می گوید: «باید قبول کنیم رسوم در عصر کنونی تفاوت های فاحشی با گذشته دارد. درج بیت کوین در عقدنامه صورت ظاهری و به نوعی شاید نشانه ای از این تغییرات باشد اما در بطن ازدواج هم ما روز به روز شاهد فاصله گرفتن از رسوم گذشته هستیم. از حذف رایج مراسم خواستگاری بگریزد تا از رونق افتادن مباحثی همچون شیربها یا مراسمی همچون حنابندان و غیره.»

به اعتقاد او تفاوت در انجام مراسم ازدواج لزوماً به معنای کاهش ارزش ها نیست و آن طور که او می گوید بسیاری از زنان حالا به جای قید مهریه، استفاده از حق طلاق را مطالبه می کنند.»